

Dieu et mon droit

DONDERDAG 4 JANUARI

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt, bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

ALLOCUTIE

van onzen H. Vader Paus PIUS IX,

GEHOUDEN IN HET GEHEIM KONSISTORIE VAN 9 DECEMBER 1854.

Eerwaardige Broeders!

4 Is voor Ons een bijzondere troost Ons in den Heere te mogen verheugen u heden in groote getale, rondom Ons vereenigd te zien, Gij, die Wij in waarheid Onze blijdschap en kroon kunnen noemen. Gij zijt metderdaad van het getal diergenen met wie wij onzen arbeid en onze zorg deelen in het weiden van de aan onze zwakheden toevertrouwde algemeene kudde des Heeren, in het verdedigen en handhaven der regten van de Katholieke Kerk, en in het aanwinnen van nieuwe leerlingen, die den God der gerechtigheid en der waarheid met een oprecht geloof dienen en vereeren. De woorden van Christus. Onzen Heer tot den Prins der Apostelen: „*Tu aliquando conversus confirma fratres tuos,*” schijnen alzoo in de tegenwoordige omstandigheden, Ons uittenoodigen, Ons, die door de goddelijke genade, in Zijne plaats zijn gesteld ondanks onze onwaardigheid, om tot U te spreken, Eerwaardige Broeders, niet om aan uwen pligt te herinneren of meer over te vragen van U, die wij weten dat vol vurigen ijver om Gods glorie uittebreiden, maar opdat gij, als door de eigene stem van den zaligen Petrus versterkt, die leeft en in zijne opvolgers zal blijven voortleven, daarin, als het ware, eene nieuwe kracht vindt, om te arbeiden tot het heil der geloovigen, die u zijn toevertrouwd en om de belangen der Kerk kloekmoedig en onwrikbaar te verdedigen te midden der moeilijkheden van den tegenwoordigen tijd.

El behoeft overigens geen twijfel te bestaan om te weten welke hulp wij bovendien van den Hemelschen Vader des lichts moeten afsmeeken, opdat Zijne genade ons bijsta om met vrucht tot U het woord te hooren. Gij hadt rondom Ons geschaard ten einde Ons uwe medewerking te leenen bij de zorgen en den ijver ter uitbreiding van de glorie der heilige Moeder Gods; Wij hebben dan ook onafgebroken de allerheiligste Maagd gesmeekt, Zij wie de Kerk den troon der Wijsheid noemt, om voor Ons een straal der goddelijke wijsheid te willen afsmeeken, welke Ons mogt verlichten om u te zeggen, wat het meest kan toebrengen tot de bewaring en het heil van Gods Kerk. En, van Onzer zetel, die als de citadel der godsdienst is, op de heillooze dwalingen nederziende, die in deze moeilijke tijden, in de katholieke wereld verspreid worden, hebben Wij 't bovenal noodzakelijk beschouwd, ze u aan te wijzen, Eerwaardige Broeders, ten einde gij al uwe krachten zoudt kunnen aanwenden om ze te bestrijden, gij, die zijt aangesteld tot de bewaarders en wachters van Israëls huis.

Wij zuchten immer over het bestaan van een goddeloos geslacht van ongeloovigen, die elke eeredienst, ware hun zulks mogelijk, zouden willen vernietigen; bovenal moet men onder dezen tellen die leden der geheime genootschappen, die door een misdadige hand aan elkander verbonden, geen middel ongebruikt laten, om de Kerk en den Staat door de verkrachting van alle regten te beroeren en te vernietigen. 't Is op dezen gewis dat de woorden van den Goddelijken Verlosser van toepassing zijn: »Gij zijt kinderen des duivels en ge wilt de werken doen uws vaders."

Wij moeten bekennen dat, zoo men deze lieden er van uitzondert, de verdorvenheid der ongeloevigen thans algemeen afschuw wekt en er in de gemoederen eene zekere neiging bestaat tot godsdienst en geloof. Hetzij dat de oorzaak er van moet toegeschreven worden aan de ontzaggelijk groote misdaden, welke het ongeloof in de laatste eeuw gepleegd heeft, en welke men niet zonder sidderen zich kan herinneren; hetzij de vrees voor oproer en omwenteling, die zoo jammerlijk de Staten schokken en de natie in ellende storten; hetzij eindelijk dat hier de uitwerking is van dien goddelijken geest, die blaast waarheen hij wil, het is blijkbaar dat het getal der ongelukkigen, die zich beroemen en verhoovaardigen op hun ongeloof, thans vermindert is; men weigert den lof niet welken

braafheid in leven en zeden vorderen, en een gevoel van bewondering verheft zich in de zielen voor de katholieke godsdienst, ~~wien~~ ~~glorie~~ ~~verdiens~~ ~~voor~~ ~~aller~~ ~~oogen~~ ~~gelijk~~ het zónnelicht schittert.

't Is eene onmiskelijke weldaad, Eerwaardige Broeders, en als een soort van vooruitgang tot de waarheid; maar er zijn nog vele hinderpalen, welke de menschen beletten zich geheel aan die waarheid te hechten of ten minste hen dralende houden.

Onder hen die met het bestuur der openbare zaken belast zijn, zijn er velen die beweren de godsdienst te begunstigen en te belijden, die haar met lof overladen, die haar noodig achten en voor de behoeften der maatschappij geschikt maar die niettemin hare tucht willen regelen, hare bedienaren beheerschen, zich bemoeijen met de administratie der heilige zaken; in één woord, zij wenden alles aan om de Kerk binnen de grenzen van den Staat te sluiten, haar te beheerschen, zij, die nogtans onafhankelijk is, en, volgens het goddelijk bevel, niet besloten kan worden in de grenzen van eenig rijk; want zij moet zich uitbreiden tot aan de uitersten der aarde en in haren boezem alle volken en geslachten omsluiten, om hun den weg der eeuwige zaligheid aan te wijzen. En, 't is smartelijk om het te zeggen! terwijl Wij deze woorden tot u rigten, Eerwaardige Broeders! is er in de Sardijnische Staten een wet voorgesteld, die de geestelijke en kerkelijke instellingen afschaft, die de regten der Kerk ganschelijk vertreedt en ze zoo veel mogelijk vernietigt. Wij zullen op deze gewigtige zaak, te dezer plaatse, later terugkomen. De hemel geve dat zij, die zich tegen de vrijheid der Katholieke Kerk verzetten, eindelijk begripen hoe veel zij tot het algemeen welzijn toedraagt, door van al de burgers de waarneming der pligten te eischen, welke zij hun doet kennen naar de heimsche loof, welke zij ontvangen heeft! Geve de hemel, dat zij niet eindelijk overtuigd worden, van zigtens de Heilige, onze voorganger, iertijds schreef aan Koffer, Zoo, dat »niets dan vorsten en tijds is dan aan de Kerk de vrije werking te laten, want het is hun voordeel, in zaken Gods betreffende, zich er op toe te leggen aan de priesters van Christus den koninklijken wil te onderwerpen, in plaats van te trachten hen voor dien wil te doen buigen.

Er zijn ook, Eerwaardige Broeders, mannen, uitstekend door hunne wetenschap, die bekennen, dat de godsdienst de grootste weldaad is, welke God den menschen geschonken heeft, maar die tevens zulk een groot denkbeeld koesteren van de menschelijke rede, en ze zoo hoog verheffen, dat zij de dwaasheid hebben van ze met de godsdienst-zelve gelijk te stellen. Naar de ijdele meening dier mannen zouden de theologische wetenschappen op dezelfde wijze als de wijsgerige wetenschappen behandeld moeten worden. Zij vergeten dat de eersten op het dogma van het geloof steunen, dat het onwrikbaarste en zekerste is wat bestaat, terwijl de anderen slechts door de menschelijke rede toegelicht en verklaard worden, waarvan niets de onzekerheid overtreft; want zij verandert naar de verscheidenheid der geesten, en is onderworpen aan talloze dwalingen en hersenschimmen. Alzoo, is eenmaal het gezag der Kerk verworpen, dan is er een ruim veld geopend voor de moeilijkste en meest afgetrokken vraagpunten, en de menschelijke rede, te veel vertrouwen stellende op hare zwakke kracht, is in de schandelijkste dwalingen vervallen, welke het mogelijk noch noodzakelijk is hier in herinnering te brengen: gij kent ze te goed, en gij hebt kunnen zien, hoe noodlottig zij voor de belangen der godsdienst en der maatschappij geweest zijn. 't Is daarom, dat aan die mannen welke bovenmatig de kracht der menschelijke rede overdrijven, moet worden bewezen, dat men zich daardoor in regtstreeksch verzet stelt met de zoo ware woorden van den leeraar der volken: »Geloofst iemand iets te zijn terwijl hij niets is, hij bedriegt zich-zelfen." Men moet hun doen zien, welke euvelmoed er in gelegen is de geheimen te willen doordringen, welke God in Zijne oneindige goedheid zich verwaardigd heeft ons te openbaren en te bewaren, ze te willen bereiken en begrijpen, door dien zoo zwakken gebroken geest, waarvan zij de krachten verre overtreffen, en dien Wij, volgen

de woorden van denzelfden Apostel, in de gehoorzaamheid van het geloof moeten aan banden leggen.

Die voorstanders, of liever die bewonderaars der menschelijke rede, welke haar eenigzins als een onfeilbare meesters beschouwen, die zich voorstellen onder hare bescherming allerlei geluk te vinden, hebben waarschijnlijk vergeten, welke groote vreeselijke wonde de menschelijke natuur heeft ontvangen door de schuld van onzen stamvader: eene wonde, die duisternis in zijn verstand gebragt, en zijn wil tot het kwade doen overhellen heeft. Ziedaar de oorzaak, ten gevolge van welke de beroemdste wijsgeeren der oudheid, terwijl zij bewonderenswaardig traai omtrent vele onderwerpen schreven, hunne leer door de schandelijkste dwalingen bevleekt hebben, en van daar die onafgebroken strijd, dien wij steeds in Ons-zelfen vinden en die den Apostel doet zeggen: »Ik voel in mijne ledematen eene wet die zich verzet tegen de wet van mijnen geest." Het is alzoo bevestigd dat door de erfzonde, in al de zonen van Adam overgegaan, het licht der rede verminderd is en het menschelijk geslacht rampzalig is vervallen van den vroegeren staat van gerechtigheid en onschuld; dit zoo zijnde, wie kan dan nog gelooven dat de rede genoegzaam zij ter verkrijging der waarheid? Wie kan te midden van zoovele gevaren en in die groote zwakheid onzer krachten de hulp der godsdienst en der hemelsche genade ontkennen, als een noodzakelijkheid om zalig te worden en niet te wankelen en te vallen? Die hulp schenkt God in zijne goedheid overvloedig hun die er in een ootmoedig gebed om smeecken, want er is geschreven: »God weigert den hoogmoedigen, maar geeft de genade aan de nederigen." Is daarom niet de roep tot zijnen Vader rigtende, Jezus Christus, onze Heer bevestigd heeft, dat de verhevene namen der waarheid den voorzigtigen en wijzen dezer eeuw niet geopenbaard zijn, die hoogmoedig zijn op hunne geest en wetenschap en het geloof gehoorzaamheid weigeren; maar dat zij aan nederige en eenvoudige menschen zijn geopenbaard, die hun steun en hunne rust in de godspraak van het Goddelijk Geloof stellen. Gij moet die heilzame leer in de ziel van hen prenten, welke de kracht der menschelijke rede zoo verre overdrijven, dat zij zelfs door haar de verborgenheden-zelve durven onderzoeken en verklaren; eene onderneming zoo dwaas en ongerijmd dat ze door niets overtreffen wordt. Tracht hen uit zulk eene groote verdorvenheid des geestes te redden, door hun te doen begrijpen dat het gezag van het goddelijk geloof, de schoonste gave is door Gods Voorzienigheid den mensch gegeven; dat het is als een flambouw in de duisternis en de gids die ons tot het leven leidt, dat het overigens volstrekt noodzakelijk ter zaligheid is, want »zonder het geloof is 't niet mogelijk Gode te behagen, en hij die niet gelooft zal veroordeeld worden."

Wij hebben met smart vernomen dat eene niet minder noodlottige dwaling in eenige gedeelten der katholieke wereld is doorgedrongen en zich van de zielen van vele Katholieken heeft meester gemaakt. Voortgedreven door de hoop dat ook zij, die buiten Christus' ware Kerk zijn, de eeuwige zaligheid zullen erlangen, houden zij niet op met bekommering te vragen, welk na den dood het lot en de toestand zullen zijn dergenen, die niet aan het katholiek geloof zijn onderworpen geweest. Door ijdele redeneeringen verleid, geven zij op die vragen een antwoord, met die verderfelijke leer overeenstemmende. Verre van ons, Eerwaardige Broeders, grenzen te willen stellen aan Gods onelindige barmhartigheid! Verre van ons de raadsbesluiten en de geheime oordeelen van God, een afgrond dien 's menschen geest niet kan peilen, te willen doorgronden! Maar het is de plicht van Ons Apostoliesch ambt uwe bisschoppelijke zorg en waakzaamheid aan te sporen, tot het aanwenden van alle mogelijke middelen, om uit des menschen geest het even goddeloos als heilloos denkbeeld te verdrijven, volgens hetwelk men in elke godsdienst den weg der eeuwige zaligheid zou kunnen vinden. Wendt al de hulpmiddelen van uwen geest en uwe wetenschap aan, om den aan uwe zorgen toevertrouwde volken te bewijzen, dat de katholieke leer in niets tegenstrijdig is met de goddelijke barmhartigheid en gerechtigheid. Het geloof gebiedt ons er aan vast te houden dat buiten

Apostolische Roomsche Kerk niemand zalig kan worden, dat zij de enige arke van heil is en dat, wie er niet is binnen gegaan, in de wateren des zondvloeds zal omkomen. Anderzijds moet het eveneens als zeker worden gehouden, dat de onbekendheid met de ware godsdienst, indien die onbekendheid onverwinnlijk is, voor Gods oogen niet schuldig is. Maar wie zal zich het recht durven aanmatigen de grenzen zulk eener onwetendheid te bepalen, in aanmerking nemende den toestand der verschillende volken, landen en geesten en de oneindige verscheidenheid der menselijke dingen? Eenmaal van de banden des ligchaams bevrijd zullen wij God zien, gelijk Hij is, wij zullen volkomen begrijpen door welke bewonderenswaardige en onverbreekbare banden de goddelijke barmhartigheid en gerechtigheid aan elkander verbonden zijn; maar zolang wij op aarde verkeerden, gebogen onder het gewicht van dat sterfelijk hulsel, dat de ziel verdrukt, houden wij ons onwrikbaar aan hetgeen de katholieke leer ons onderwijst, dat er slechts één God, één geloof, één doopsel is. Verder te willen doordringen is niet geoorloofd. Overigens, gelijk de liefde u gebiedt, stortent wij voor God onafgebroken gebeden uit, opdat van alle zijden de volken zich in Christus bekeeren. Arbeiden Wij zoo veel in ons is voor het algemeen heil der menschen. Des Heeren arm is niet verkort, en de gaven der hemelsche genade zullen hun nooit ontbreken, die een goeden wil hebben en den bijstand van dat licht afsmeeken. Die waarheden moeten diep geprent zijn in den geest der geloovigen, opdat zij zich niet laten verleiden door valsche leerstellingen, wier doel het is om in zake van godsdienst onverschilligheid te verspreiden, eene onverschilligheid, welke wij tot schade der zielen van alle zijden zien grooter worden en zich uitbreiden.

Verzet U met kracht en standvastigheid, Eerwaardige Broeders, tegen de voornaamste dwalingen, waardoor in onze dagen de Kerk wordt aangevallen en die Wij hebben hooftgeleegd, om ze te bestrijden en te vernietigen, en daartoe is het noodig dat Gij geestelijken hebt om U in dien arbeid bij te staan. Onze blijdschap is groot, de Katholieke geestelijkheid ziende, die niets veronachtzaamt, voor geene vermoedenissen terug deinst om overvloedig haren pligt te vervullen. Noch lange reizen, noch gevaren, noch de vrees voor de daaraan onvermijdelijk verbondene onaangenaamheden, kunnen haar beletten over landen en zeeën te trekken om zich naar de verst verwijderde streken te begeven, ten einde aan de barbaarsche volken welke ze bewonen de weldaden der menschheid en de christelijke wet te brengen. 't Is ook voor Ons een groote vreugd, dat de geestelijkheid, gedurende de groote ramp die zoo vele oorden en groote steden verwoestte, al de pligten der liefde met zoo veel opoffering vervuld heeft, in zoo verre dat zij het zich tot eer en roem rekende het leven tot het heil van den evennaasten te geven. Die daden zullen meer en meer bevestigen dat in de Katholieke Kerk, in de enige ware Kerk, immer het schoone vuur der liefde is, dat Christus op aarde heeft gebracht om er eindeloos te branden. Wij hebben religieusen in liefde zien wedijveren met de geestelijken aan de spijde der zieken, zonder eenige vrees voor den dood, dien velen harer heldhaftig ondergaan hebben. Bij den aanblik van zoo veel moed, werden zelfs zij die van het Katholiek geloof zijn afgescheiden door verbazing getroffen en konden haar de schatting hunner bewondering niet weigeren.

Wij hebben alzoo billijke redenen ons te verheugen, Eerwaarde Broeders; maar van den anderen kant wordt onze ziel van smart vervuld, bedenkende dat op zekere plaatsen geestelijken worden gevonden, die zich niet in allen deelen gedragen als Christus dienaren en verkondigers van Gods geheimen. Hiervan is het gevolg dat het brood van het goddelijk Woord, in die oorden, aan het Christen volk ontbreekt; dat het 't noodige voedsel voor het ware leven niet ontvangt, en het gebruik der Sakramenten verliest de bron van zulk een groote kracht om Gods genade te verkrijgen of te behouden. Die priesters moeten gewaarschuwd worden, Eerwaardige Broeders, en ijverig aangespoord om met zorg, geregeld en trouw de pligten hunner heilige bediening te vervullen. Hun moet worden voorgesteld de zwaarte van den mislag waaraan zij zich schuldig maken, zij die, in een tijd dat de oogst zoo overvloedig is, weigeren op den akker des Heeren te arbeiden. Zij moeten worden vermaand om den geloovigen voortdurend te verklaren, welke kracht de Heilige kostie bezit om God te bevredigen, en de kastijdingen af te wenden, welke der menschen misdaden verdienen; hun te herinneren hoe veel er dienvolgens aan gelegen is, godvruchtig het heilig offer der Mis bij te wonen, en derwijze overvloedig de heilzamen vruchten te ontvangen, welke het schenkt. Ongetwijfeld zouden de geloovigen, in zekere oorden, ijveriger zijn in werken van godsvrucht, indien zij van de geestelijkheid met meer ijver bestierd werden en meerder hulp erlangden. Gij ziet daardoor, Eerwaardige Broeders, hoezeer de seminariën, waarvan den Bisschoppen uitsluitend en niet den Staat het beheer toekomt, tegenwoordig noodzakelijk zijn, om waardige bedienaren van Christus te verkrijgen. Wendt alle uwe zorg aan om de jongelingen, de hoop der godsdienst, in die gestichten vereenigd, tot godsvrucht en

in de ware leer te vormen, opdat zij met dat tweesnijdend zwaard gewapend, eenmaal soldaten zijn van in de gevechten des Heeren te strijden. Stelt hetzij voor de theologische wetenschappen, hetzij voor de wijsgerige wetenschappen, in de beide handen slechts schrijvers van een beproefd geloof, opdat zij op geen en wijze besmet worden door denkwijzen niet vereenigbaar met de katholieke leer.

Derwijze Eerwaardige Broeders, zult ge tot het welzijn en de uitbreiding der Kerk medewerken. Maar opdat onze pogingen een gelukkige uitkomst erlangen, is een dragt en de vereeniging der zielen bovenal noodzakelijk. Verwijderen wij alzoo twistredenen; zij verbreken den band der liefde en de verraderlijke vijand van ons geslacht laat niet na ze te voeren, wetende van hoe veel nut ze voor hem zijn om kwaad te doen. Herinneren wij ons de verdedigers van het Katholiek geloof in oude tijden. Zij overwonnen de hardnekkigste ketterijen, om dat zij vol moed en vertrouwen het strijdperk betraden, vereenigd als zij waren onderling en met den Apostolischen Stoel, gelijk krijgslieden met hun opperhoofd.

Dit zijn Eerwaardige Broeders, de dingen die wij u, in onze zorg en naauwgezetheid om het apostolisch ambt te vervullen, door de barmhartigheid en goedheid Gods aan onze zwakheid opgelegd, u moesten doen hooren. Maar wij voelen ons ondersteund en vol doen door de hoop op den hemelschen bijstand; en de vurige ijver waarvan gij zoo vele bewijzen hebt gegeven is een steun waarop Wij met vertrouwen in zoo vele groote en talrijke moeilijkheden rekenen: God zal Zijne Kerk beschermen, Hij zal onze vereenigde bediening verhooren, vooral indien Wij de tusschenkomst en voorbeden der Heilige Maagd, de moeder Gods, Maria, verkrijgen, welke wij door den bijstand van den Heiligen Geest en tot Onze groote blijdschap, in uwe tegenwoordigheid en door u toegejaacht, verkondigd hebben te zijn vrij van de vlek der erfzonde. Voorwaar 't is een groot voorrecht en volkomen eigen aan de Moeder Gods, van ongedeerd te zijn gebleven in de algemeene ramp van ons geslacht. De grootheid van dat voorrecht zal een krachtig middel zijn om hen te bestrijden, die beweren dat de menselijke natuur niet bedorven is geworden ten gevolge der eerste zonde en die de kracht der rede overdrijven om de weldaad der geopenbaarde godsdienst te ontkennen of te minachten. Dat eindelijk de gelukzalige maagd, die alle ketterijen verwonnen en vernietigd heeft, bewerkte dat die heillooze dwaling van het rationalismus uitgeroeid en geheel omgeworpen wordt, die niet slechts in onzen ongelukkigen tijd de burgerlijke maatschappij foltert, maar tevens de Kerk zoo diep bedroeft.

Thans, Eerwaardige Broeders blijft Ons over U uit te drukken, welken troost het voor Ons was U met zoo veel ijver en in groote blijdschap te zien aankomen uit verre landstreken, bij dezen Apostolischen stoel, het bolwerk des geloofs, de gids der waarheid, de steun der Katholieke eenheid, en U met innige liefde alvorens Gij tot uwe zetels terugkeerdet, allerlei geluk vreugd en zaligheid te wenschen. Dat God, Heer van alle dingen en bewerker van alle goed, U den geest der wijsheid en van het verstand geve, ten einde Gij uwe schapen behoedt voor de valstrikken die hen van alle zijden, tot hun verderf gespannen worden, en dat de genadigen God door Zijne almachtige hand datgene bevestige, wat Gij reeds ondernomen hebt of nog zult ondernemen ten voordeele uwer kerken; dat Hij den aan uwe hoede toevertrouwde geloovigen met zulk een geest beziele, dat zij nimmer trachten zich van de zijde des herders te verwijderen, maar naar zijne stem luisteren en hem overal volgen. Dat de Heilige in hare ontvangenis onbevleete Maagd, u bijstand leene, dat zij u in uwen twijfel tot trouwe raadgeefster diene, tot steun in uwen angst, tot hulp in wederwaardigheden; eindelijk onze handen hemelwaarts heffende, zegenen wij u van ganser harte, u en uwe kudde. Dat deze over u uitgestorte Apostolische zegen u alzoo tot een vaste getuigenis zij onzer liefde voor u, dat zij als een onfeilbaar voortteeken zij van het eeuwige zalige leven dat wij u en uwe kudde toewenschen en afsmeeken van den oppersten Herder der zielen, van Jezus Christus, aan wien, gelijk aan den Vader en aan den Heiligen Geest, eer, lof en dankzegging in alle eeuwigheid zij toegebracht.

In de herfstvergaderingen van de provinciale commissien van onderwijs in 1854, zijn geëxamineerd en toegelaten: 33 onderwijzers van den 2den rang, 88 van den 3den rang, 89 van den 4den rang, 3 huisonderwijzers, 60 schoolhouderessen, 7 huisonderwijzeressen.

Vergeleken met den uitslag van de herfstvergadering van 1853 vinden wij de volgende verschillen: In 1854 zijn er 26 onderwijzers minder tot den 2den rang toegelaten, 12 meer tot den 3den rang, 1 meer tot den 4den rang, 6 schoolhouderessen meer, 2 huisonderwijzeressen meer bij een gelijk getal huisonderwijzers; zoodat de uitkomsten van den tweeden rang, den rang, uit welken de meeste hoofdonderwijzers worden aangesteld, alleen eene minder gunstige uitkomst heeft opgeleverd, hetwelk men moet toeschrijven aan de meer gestrengde eischen, welke er toen bijna overal gedaan zijn, een gevolg van

hetgeen er gezegd is in de memorie van toelichting, behoorende bij het wets-ontwerp op het onderwijs van 23 September jl. Aan kandidaten voor den tweeden rang heeft het niet ontbroken, zoo als in dit blad van 1 Januarij jl., betrekkelijk Noord-Brabant, is opgegeven.

In het geheele jaar 1854 zijn in al de drie vergaderingen der commissien toegelaten: 128 onderwijzers van den 2den rang, 254 van den 3den rang; 329 van den 4den rang, 8 huisonderwijzers, 205 schoolhouderessen, 29 huisonderwijzeressen. Wanneer men deze uitkomsten vergelijkt met die van het geheele jaar 1853, dan bespeurt men het volgende verschil:

In 1854 zijn er 37 onderwijzers minder tot den 2den rang toegelaten, 17 meer tot den 3den rang, 33 meer tot den 4den rang, 3 schoolhouderessen minder, 18 huisonderwijzeressen meer. Ook het verschil in huisonderwijzeressen is toe te schrijven aan eenige meerdere gestrengheid van de examens over schoolhouderessen; want die daarvoor te kort schieten, ontvangen dan al ligt eene acte als huisonderwijzeres. Behalve voor het aantal onderwijzers voor den 2den rang zijn dus de globale getallen bemoedigend voor het onderwijs. (H.)

Uit Konstantinopel wordt onder dagteekening van 23 November ll. nader de aandacht gevestigd op de aanhoudende zeerooverijen in den Archipel. Er is echter geen voorbeeld bekend, dat deze roovers, die zeer wreed doch tevens lafhartig zijn, een gewapend schip hebben aangetast. Men houdt het voor een voldoende waarborg tegen die zeerooverij, indien de schepen een of twee donderbussen en eenig ander schietgeweer aan boord nemen, wel te verstaan in juiste evenredigheid tot de bemanning, ten einde, van den anderen kant, aan de kruisvaarders der oorlogvoerende mogendheden geen aanstoot te geven.

Een bericht van gelijken aard werd in de Staats-Courant van 31 Mei ll. opgenomen.

Den 4den December zijn de Stom- en Hornmeer-polders, onder Aalsmeer, die sedert het laatst van de 17de eeuw ongedeerd waren gebleven, ten gevolge van den hoogen boezemstand van Rijnland, ingebroken, en ten bedrage van 400 bunders, ter diepte van vier ellen onder water gezet. In den nacht van 22 op 23 December is eene noodwaterkeering, welke van de zijde der Amstelandsche polders was aangelegd, om verdere verwoestingen te verhoeden, bezweken, zoodat men gevaar liep, dat het water van Rijnland over de scheidsdijken zou zijn gevlooid. Met inspanning van kracht is gelukt de gebroken kisting te herstellen, en aanvankelijk het doorstroomen van inundatie-water tot voor de wallen van Amsterdam te verhoeden; maar of dit, bij den voortdurend zoo hoogen stand van Rijnlands boezem, op den duur zal kunnen gelukken, zal te bezien staan. Dien ten gevolge verkeert men in het zoo uitgebreide Heemraadschap van Rijnland steeds in vrees voor nog grootere onheilen; inzonderheid aan de Gouwe en aan de Vliet bezuiden den Rijn, alwaar de landen, door het verbod van nijlmaling, ter zake van dien hoogen stand, reeds zoo zeer met water zijn belast. Vermits het blijkbaar is, dat, ten gevolge van het inkorten van den boezem bij het droogmaken van het Haarlemmer-meer, bij de minst ongunstige omstandigheid, de middelen van waterlozing op het IJ niet voldoende zijn, wordt algemeen en dringend verlangd naar het daarstellen van nog meerdere middelen om daarin te voorzien. Kon en mogt aan den Haarlemmer-meer-polder worden belet om, bij verhinderden afvoer naar zee, den boezem van Rijnland, door middel van zijne krachtige stoomwerktuigen te belasten, dan zou zulks zeer te stade komen maar het kan niet worden geloofend, dat daardoor aan deze groote nationale onderneming een onlijdelijk nadeel zou worden berokkend. (H.)

Door eene zeldzame overeenstemming, welke in vele jaren niet zal plaats hebben, is het jaar dat wij zijn ingetreden, ten aanzien der dagen der week en de datums der maanden volkomen gelijk aan 1849. Maar zonderringer is op twee zoo nabijzijnde tijdvakken de Zondagsletter dezelfde en alle veranderlijke feestdagen, zonder uitzondering, vallen op dezelfde datums en dagen. Alzoo komen Septuagesima, Aschdag, Paschen, Hemelvaartsdag, Pinksteren, de H. Sakramentsdag, de Advent en de Ontvangenis in 1855 zonder eenige verandering gelijk in 1849, alsmede de Quatertemperdagen. Alzoo, zouden, wat de berekening des tijds betreft, de almanakken van 1849 voor 1855 kunnen dienen.

In de maand December jl. hebben binnen de gemeente Amsterdam plaats gehad 682 geboorten, (behalve 38 levenloos aangegeven kinderen); 497 sterfgevallen, 112 huwelijken. In het geheele jaar 1854 hebben plaats gehad 8075 geboorten, (waarvan 4178 van het mannelijk en 3897 van het vrouwelijk geslacht) (behalve 530 levenloos aangegeven kinderen); 6254 sterfgevallen (waarvan 3054 mannen en 3200 vrouwen); 1024 huwelijken, 29 echtscheidingen.

meldt ons uit Delft, dat de verloting welke aldaar in Januarij e. k. ten behoeve der Armen van den H. Vincentius vereeniging zal gehouden worden, met een fraai geschenk van H. M. de Koningin is vereerd geworden.

M. heeft benoemd bij den grooten staf: tot gen.-maj. den kolonel G. E. A. van Pallands, van den generaal-staf, Hoofdstad deszelfs gemachtigde bij de militaire commissie tot de Duitsehe Bondsvergadering; tot luit.-kol. den majoor der kavalerie J. M. graaf van Lijnden, van dien staf, adjudant bij Z. M. bij den generaal-staf: tot luit.-kol. de maj. C. J. J. Gouda en J. B. E. von Motz, van dien staf; tot maj. den kapitein de luit. J. H. W. de Clereq, van dien staf; tot kapitein van de 3de kl. den luit. J. V. D. Dittlinger, van dien staf; bij het 2de reg. dragonders: tot luit.-kol. den majoor R. E. de Quaij, van het korps; bij het reg. jagers te paard: tot luit.-kol. den maj. P. A. Erzeij, van het korps; en in zijnen rang bij den generaal-staf over te plaatsen, den lsten luit. P. van der Beek, van het 8ste reg.-inf.

GRAVENHAGE, 2 Jan. Regenten der R. K. weezen en Armen alhier hebben, met goedkeuring van Z. M. den Koning, besloten, eene loterij te houden, van daartoe in te zenden voorwerpen van kunst en smaak, ten einde uit derzelver opbrengst te voorzien in de behoefte der kleeding en hysing van hen, die in het nieuwe R. K. oude mannen- en vrouwenhuis zullen opgenomen worden. Zij bevelen genoemde loterij aan de deelneming en medewerking van hunne geloofs- en stadgenooten aan. Zij vleijen zich, dat hunne pogingen zoo wel door het toezenden van geschenken, dienende tot prijzen, als door het nemen van loten, ruimschoots zullen ondersteunen.

Saldo's der Nederl. Bank op 30 Dec. jl.: omlopende bankbiljetten f 89,614,180.00; rekening-courant f 2,313,353.10; munt en mantinat. f 101,843,924.35.

Het galabal, dat morgenavond ten Hove zal plaats hebben, zal luisterrijk zijn, de nieuwe zalen, waaraan de geheele zomer is gewerkt en die in den stijl van Lodewijk XV zijn, zijn zeer prachtig en zullen voor de eerste maal gebruikt worden; den 10 dezer zal er ten Hove weder een groot feest met souper plaats hebben. Naar men verzekert zullen deze feesten tot opening strekken van meerdere, welke gedurende dezen winter door Z. M. zullen gegeven worden.

ROTTERDAM, 2 Jan. Door de veelvuldig gevallen regens heeft men in de binnenstad veel overlast van het water, daar verscheidene woningen en vele straten, vooral in de haven, blank staan. De hooge stand van het buitenwater belet het openstellen der sluizen en gisteren middag en heden ochtend is het water door de hevige N. W. winden zoo hoog opgevoerd, dat de geheele buitenstad bijna onder water stond. Bewoners van kelders en lage benedenhuizen hebben daardoor weder veel schade en overlast geleden. Het ware te wenschen, dat men onze anders zoo schoone stad van dezen last konde bevrijden.

HOORN, 2 Jan. Sedert middernacht is men hier reeds waak- en werkzaam bij de dijken, om dezelve voor doorbraak te bewaren. Het water, opgestuwd door den N. W. wind, blijft al wassende en reeds heeft men door noodschoten de landieden gewaarschuwd. Tot twaalf ure blijft het water wassende en kan dus nog twee uren wassen.

TEXEL (Oude Schied). Onder de hange oogenblikken, die wij in storm soms doordringen en om ons en onze zeelieden, die alsdan op zee zijn, hoort de nacht van 1 op 2 Januarij:

In het holste van den nacht kwam er aan ons dorp bericht, dat de Noorddijk, bij Oostereinde, allergevaarlijkst stond en een zware doorbraak te vreezen was, een ieder nam voorzorg en bereide zijne goederen; de meeste vrouwen maakten gereedheid om met hunne kinderen naar de hoogte (den Hoogenberg) te vluchten, en werkelijk zijn er eenige van het dorp gegaan, om bij ongeluk van water dood aldaar in veiligheid te zijn.

Thans vernemen wij dat er hoop bestaat dat de dijk zal behouden blijven; alle zeelieden van het Oostelijk Texel hebben hunnen zeilen aangebragt, om den geduchten aanslag van het water te keeren; de zee was in dien nacht 19 palm boven volle zee.

Alle man is thans op de plaats aan het werk en bij stil weder zullen wij het gevaar te boven komen.

ZANDVOORT, 2 Jan. Ten 4 ure is het stoomschip de Cycloop alhier gestrand, de geheele ekwipagie gered, uitgehoemen de doctor, te vroeg van het schip gesprongen en ongelukkig verdronken.

De Haarlemer Courant verhaalt die ramp als volgt: In den afgelopen nacht omstreeks half vier ure is 's Rijks-stoomvaartuig Cycloop, komm. Zwaanshals, na bij voortdurend met stormweder te hebben geworsteld, een uur beuinden Zandvoort vrij hoog op strand geworpen. De bemanning is behouden aan wal gekomen, met uitzondering van vier schepelingen, die te vroeg over boord schapen te zijn gesprongen en vermist zijn. Voor de verpleging van de officieren, zowel als van de verdere bemanning in het dachhuis aldaar is, zooveel mogelijk, verzorging gegeven en gezorgd; en van hier is eene afzending dragonders naar Zandvoort getrokken om op de plaats, waar de schipbreuk is voorgevallen, voor de goede

orde en de veiligheid van het Rijks eigendom te wagen. Bij het stranden is het achterschip zwaar beschadigd en het roer afgestoten. Het laat zich niet aanzien, dat het schip zal kunnen worden afgebragt.

Bij de ongesteldheid van Jhr. van Rwijck, is de waarnemende kommissaris des Konings in deze provincie, Jhr. v. Tets, dadelijk naar de plaats van het onheil vertrokken.

ARNHEM, 2 Jan. Naar wij vernemen, is het thans zeker dat deze stad zich weldra in het bezit van eene kavallerie-bezetting zal kunnen verheugen. Er moet toezegging zijn ontvangen, dat 2 eskadrons de staf en het depot van een der kavallerie-regementen alhier garnizoen zullen houden. Men is druk bezig met de voorbereidende werkzaamheden.

Heden is men begonnen met het digtmaken van de drooge gracht aan de St. Janspoort. Met 13 wagens wordt voorspands de aarde aangebragt. Het zijn niet de aannemers van de aardwerken aan den verlengden Rijnspoorweg, maar de directie van den weg, welke de levering en het vervoer van de benodigde aarde heeft aangenomen. (Arnh. Cour.)

VLISSINGEN, 30 Dec. Bij aanschrijving van Z. Exc. den minister van Oorlog, van 29 dezer, n°. 37 letter B, is de navolgende garnizoens-verwisseling op 1 Mei 1855 bepaald: 4e reg. infant., thans in Zeeland; staf, 1e en 2e bat. te Bergen op Zoom, 1 komp. te Bath; 3e bat. te Rotterdam, 1 komp. te Brielle, en 1 komp. te Hellévoet; sluis; 4e bat. te Venlo. 3e reg., thans te Bergen op Zoom; staf, 1e en 4e bat. te Vlissingen, 2 komp. te Breskens en 1 detachement te Rammekens; 2e bat. te Neuzen, 1 komp. te Sluis, detachement te Philippine en Ellewoutsdijk; 3e bat. te Middelburg, 1e komp. te Veere.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Jan. De Keizer heeft gisteren de gelukwenschingen ontvangen der groote Staatsligchamen en hooge ambtenaren. Hoewel de officiële toespraken gedurende de laatste twee jaren zijn afgeschaff, heeft de president van den Senaat, bij wijze van uitzondering, den Keizer toegesproken, en deze heeft geantwoord, dat hij steeds rekende op de werking der groote Staatsligchamen, wanneer het den roem en het geluk van Frankrijk geldt.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Januarij. Men leest in den Times: Men schijnt te hebben gedacht dat terstond na de bekrachtiging van het den 2 December II. te Weenen onderteekend verdrag aan het hof van St. Petersburg door de drie geallieerde mogendheden mededeeling zou worden gedaan van de voorwaarden, waarop zij in onderhandelingen tot herstelling des vredes zouden willen treden, en dat deze mededeeling zou gepaard gaan met eene op art. 5 des verdrags gegronde sommatie. Deze verachting was echter eene bloot gissing, en zij is door den loop der zaken niet bewaarheid. Ongetwijfeld werd het verdrag aan het Russische gouvernement bekend gemaakt door den Oostenrijkschen gezant, die nog altijd te St. Petersburg verblijf houdt; maar de volledige uitlegging der vier waarborgpunten, welke door de geallieerde mogendheden is aangenomen, is niet in het verdrag zelf vervat; en aangaande dit belangrijk punt der aangegane verbindtenis kon geen verdere inlichting aan den vijand gegeven worden.

Sedert de oorlogsverklaring hebben Frankrijk en Engeland bestendig geweigerd eenig voorstel aan Rusland te doen: zij houden het er voor dat, zoolang keizer Nikolaas aan Europa geene ondubbelzinnige verzekering heeft gegeven van zijnen wensch naar vrede en van zijne gezindheid om eene schikking te vragen, het nutteloos en beneden de waardigheid der geallieerden zou zijn voorstellen te doen, die alleen zouden strekken om hen aan eene nutteloze en tijdverkwistende onderhandeling of aan eene bepaalde weigering bloot te stellen. Oostenrijk is met Rusland op een minder vijandigen voet, en heeft daarvan nog steeds gebruik gemaakt om in eenige betrekking met het Russische hof te blijven; maar het heeft zich bij het verdrag van 2 December verbonden om geene opening of voorstellen van Rusland in overweging te nemen dan na overleg met de Westersche mogendheden en het Weener kabinet heeft van alle afzonderlijke overeenkomsten of gedachtenwisselingen met dat van St. Petersburg geheel afgezien.

Ook heeft de graaf van Buol van elke gelegenheid gebruik gemaakt, om aan de Duitse Staten en de oorlogvoerende mogendheden te toonen hoe weinig vertrouwen hij stelt op de mededeeling van den Russischen gezant, vorst Gortschakoff, dat zijn meester bereid is om de vier waarborgen als uitgangspunt voor toekomstige onderhandelingen aan te nemen. De geallieerde hoven hebben alzoo de maand December doorgebracht met af te wachten, of en welke maatregelen Rusland besluiten zou te nemen ten gevolge van het alliantieverdrag waarvan het mededeeling ontvangen heeft. Geene onderhandeling hoegenaamd is met den vijand aangevan-

gen, omdat vorst Gortschakoff, tot op de dagteekening der jongste berichten, geene instructien had ontvangen om zich te onderwerpen aan de bedingen die van Rusland geëischt worden als voorwaarden voor alle verdere onderhandeling.

De New-York Herald geeft een dépêche uit Washington meldende dat er vrees bestaat dat een deel van het kabinet zich zal verklaren tot het nemen van vijandelijke maatregelen tegen Spanje en wel in oorlogszuchtigen geest tegen Engeland. Het doel hiervan is om zoodoende Cuba en Kanada bij de Unie in te smelten. Een konflikt met Frankrijk heeft men niet dadelijk op het oog en houdt het er voor dat het Engelsch-Fransch verbond niet op den duur zal blijven bestaan.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 2 Januarij. Vorst Gortschakoff heeft een uitstel van 14 dagen gevraagd, om de instructien van zijn hof in te winnen, aangaande de jongste opheldering door de Westersche mogendheden gegeven omtrent de vier vredesvoorwaarden.

Naar men zegt, hebben de vertegenwoordigers der drie mogendheden, onderteekenaars van het traktaat van 2 December, alvorens de konferentie met vorst Gortschakoff te openen, eene afzonderlijke konferentie gehouden, waarin zij een protokol hebben onderteekend, in hetwelk de uitlegging der vier vredesvoorwaarden, gelijk de mogendheden, die verstaan, is opgeteekend. Dit protokol is niet aan vorst Menschikoff medegedeeld, alleen de zin er van.

Omer-Pacha zal het bevel over de Turksche troepen in de Krim op zich nemen.

De Oesterreichische Soldatenfreund schrijft:

„De Turksche troepen in de Krim zijn in een jammerlijken toestand; maar niemand bekommert zich om hen, en zij worden aan hun lot overgelaten. De kapitein van een Oostenrijksch handelsvaartuig, hetwelk door de geallieerden als transportschip gebezigd wordt, moest den bevelhebber van het Turksche kamp spreken; hij zag hoe de zaken er stonden, en hangt van den toestand der Turksche soldaten een ontzettend tafereel op. Er heerschte gebrek aan de meest onmisbare benodigdheden; honger, koude, naaktheid, ziekten, verergerd door volslagen gebrek aan verpleging en reiniging, terwijl de gewonden hulpeloos wegsterven. En de Turksche officieren, die dan toch bij Calafat, Giurgewo en Silistria onmiskenbare bewijzen van dapperheid gegeven hebben, worden tot volslagen wanhoop gebragt door de verwijten van lafhartigheid die zij van eene zekere zijde hooren moeten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Omer-Pacha, alvorens het bevel over het Turksche leger in de Krim op zich te nemen, te Konstantinopel eene betere verpleging zijner troepen gevorderd en, naar gezegd wordt, bedongen heeft.”

BERLIJN, 2 Januarij. Vorst Gortschakoff heeft van Weenen naar Petersburg de laatste opheldering, omtrent de vier vredesvoorwaarden gezonden, gelijk die zijn aangenomen bij het traktaat van 2 Dec. tusschen de drie mogendheden.

Het gerucht van een traktaat tusschen Frankrijk en Oostenrijk, buiten het traktaat van 2 Dec., en waarbij Frankrijk zich verbinden zou het grondgebied van Oostenrijk in zijne gansche uitgestrektheid te beschermen, wint veld.

STADSNIJWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 Januarij.

BEVALLEN (31 Dec.): S. Smilt, geb. Rolf, Z. — (1 Jan.): C. S. van Hengel, geb. Röger, Z.
OVERLEDEN (27 Dec.): G. H. G. Lagens, 48 j. — (29 Dec.): A. Audriessen, 64 j. — (31 Dec.): E. van den IJver, 8 m.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Jan. Belg. leen 24 pc. 51½; Obligatien 3 pc. — id. 4 pc. 91; Spanje 1-3 pc. 48; Binnenl. 3 pc. 33; Rooden 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85½.

PARIJS, 2 Jan. Fransche 4 pc. 91 25; 3 pc. 65.25; 3 pc. Spanje 31½; id. 1 pc. —; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 81½.

LONDEN, 2 Jan. Consols 90½. 3 pc. Spanje buitenl. 36½; 1 pc. dito 17½; Comité-Bewijzen 4½; Passive 4½; 5 pc. Rusl. 97½; 4½ pc. dito 85½; 4 pc. Holl. 91½; 2½ pc. id. 60½; 5 pc. Sardinië 83½; 4½ pc. Brazilië 97; 4½ pc. Peru 69; Gren. uitg. 5½; id. werk. 15½; 3 pc. Mexiko 20½; 4 pc. Portugal 40; Turkije 74½; Ecuador 2½; Wissel op Amst. 11.17½.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f 55½	Livorno	2/m. f 38½
zigt	56½	Napels	85
Bordeaux	2/m. 55½	Petersburg	1.71½
zigt	55½	Weenen	6 w. 28
Madrid	3/m. 243	Augsburg	38½
Cadix	243	Frankfort	99½
Seville	240	Hamburg	2/m. 35½
Bilbao	241	zigt	35½
Lissabon	41½	Londen	2/m. 11.65
Porto	41½	zigt	11.75
Genoa	2/m. 45½	Rotterdam	1

RIJS-COURANT DER EFEEKTEN.

2 JAN. 4 1/2 u. geb.	3 JAN. 4 u. geb.	4 u. geb.
Nederl., Werkel. Schuld a 2 1/2 pCt. 59 1/2	59 1/2	59 1/2
Dito Dito . . . . . 3 " 71 1/2	71	71 1/2
Dito Dito . . . . . 4 " 89 1/2	89	89 1/2
O. I. Leening 1844 . . . . . 4 " 88 1/2		
Amortisatie . . . . . 3 1/2 " 87	87	
Handel-Maatschappij . . . . . 4 1/2 " "		
Aand. Arnh. Spoorweg . . . . . 4 1/2 " "		
Dito Hollandsche dito . . . . . 4 1/2 " "		
Obbligatiën . . . . . 4 1/2 " "		
Maatschappij van Weld. . . . . 4 " "		
Aand. Ned. Bank. . . . . 4 " "		
België, Certificaten . . . . . 4 1/2 " "		
Dito . . . . . 2 1/2 " "		
Dito Rothschild . . . . . 2 1/2 " 48 1/2	48 1/2	
Frankrijks, Obligatiën . . . . . 3 " "		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans 1 " 18 1/2	18 1/2	18 1/2
Nieuwe . . . . . 3 " 37 1/2	37 1/2	37 1/2
Binnenlandsche . . . . . 3 " 32 1/2	32 1/2	32 1/2
Cert. Coup. Sp. Com. . . . . 4 1/2 " 5		
Amortisable Schuld . . . . . 4 1/2 " "		
Portugal, te Londen . . . . . 3 " 36 1/2	36 1/2	37
Dito Uitgestelde . . . . . 5 " 100 1/2	100 1/2	
Rusl., bij Hope en Co. . . . . 5 " 100 1/2		
Dito A°. 1828—1829 . . . . . 5 " 82 1/2		
Negot. 1831 en 1833 . . . . . 4 1/2 " 85 1/2	85 1/2	
Nieuwe Engelsche . . . . . 4 " 74 1/2	74 1/2	
Negot. 1840 . . . . . 4 " "		
Dito Stieglitz . . . . . 4 " "		
Dito Nieuwe . . . . . 4 " "		
Certificaten te Hamburg . . . . . 5 " "		
Inscr. op 't Grootboek . . . . . 6 " 57 1/2		
Dito Certificaten . . . . . 4 " "		
Polen, Obligatiën . . . . . 4 " "		
Aandeelen 1835 . . . . . 136 1/2		
Oostenrijk, Metalliek . . . . . 5 " 62 1/2	62 1/2	62 1/2
Dito 1847 . . . . . 2 1/2 " 31 1/2	31 1/2	31 1/2
Dito 1851 en 1852 . . . . . 2 1/2 " 31 1/2	31 1/2	31 1/2
Dito Nieuwe . . . . . 5 " 72 1/2	72 1/2	72 1/2
Dito 1854 . . . . . 5 " 72 1/2	72 1/2	72 1/2
Weener Bank . . . . . 5 " "		
Dito . . . . . 4 " "		
Aand. met Loting fl. 250 . . . . . f 283		
Nieuwe dito 1854 233	233	
Pruissen . . . . . 4 1/2 " "		
Amerika, Bank-Aktiën Cert. . . . . " "		
Dito Orig. . . . . " "		
Napels, Cert. bij L. en B. . . . . 5 " "		
Sardinië, te Londen . . . . . 5 " "		
Denemarken, dito . . . . . 5 " "		
Louisiana, te Londen . . . . . 5 " 96 1/2	96 1/2	
Brazilië . . . . . 5 " 96		
Dito 1843 . . . . . 5 " 20 1/2	20 1/2	20 1/2
Mexiko, te Londen f 100 . . . . . 20 1/2	20 1/2	20 1/2
Dito Onbepaalde . . . . . 4 1/2 " 66 1/2		
Peru . . . . . 2 1/2 " "		
Grenada, dito a f 100 . . . . . 5 1/2		
Dito Uitgestelde . . . . . 2 1/2 " "		
Ecuador . . . . . 4 " "		
Venezuela, te Londen . . . . . 1 1/2 " "		
Dito Uitgestelde 5 1/2		
Grieken, Bl. a f 100 . . . . . 5 1/2		
Nat. Met. 65 1/2, 2/3; 5 pCt. Stieglitz 81 1/2.		

Over het geheel blijft de markt heden, na bereids eene kleine achteruitgang gebaard te hebben, onveranderd vast, met eenige affaire in Hollandsche, Russische, Oostenrijksche en Spaansche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

Algemeen Overzicht van den Handel in het jaar 1854.

THEE. De handel in dit voor de Consumtie van ons land zoo belangrijke artikel heeft zich in het afgelopen jaar, door eene buitengewone lusteloosheid gekenmerkt. De prijzen, welke reeds op het einde van 1853 door spekulant opgedreven waren, konden zich dan ook moeilijk staande houden en ondergingen hoewel een langzamen doch zeer gevoeligen achteruitgang, tot groot voordeel voor onze grootters, dewelke deze spekulatie-partijen grootendeels tot billijke prijzen terug kochten. Niettegenstaande deze aanhoudende flaauwe stemming dient als eene bijzonderheid opgemerkt te worden, dat de N. H. M. in hare gewone Najaars-Verleening eene buitengewone hoeveelheid van ruim 20,000 kisten Java Thee ter markt heeft gebracht, dewelke alle boven de taxatie-prijzen, grif van de hand zijn gegaan, waardoor het bewijs is geleverd, dat deze soorten bij de steeds toenemende Consumtie eene gunstige bekendheid heeft ondervonden. — Sedert dat tijdstip hebben er geene noemenswaardige omzettingen meer plaats gehad. De waarde van ordinar Congo is op dit oogenblik op 85 a 88 cs. aan te nemen. — Van China Thee hebben directe aanvoerders hier geheel ontbroken, terwijl in Rotterdam slechts eene directe lading is aangebragt, en aldaar in Maart in verling is verkocht. De tweede hand voorziet zich gestadig uit kleine aangevoerde partijen uit Engeland.

CHINA THEE onder Pakhuismeesteren.
VOORRAAD op 1 Januarij 1854:
Te Amsterdam 8,159
„ Rotterdam 16,421

AANVOER in 1854 te Rotterdam en Amsterdam	24,580
Afgeleverd in 1854 Dito Dito	10,284
Voorraad op 1 Januarij 1855.	34,864
Waarvan onverkocht in de eerste hand	15,625
	19,239
	2,640

JAVA THEE.	
VOORRAAD op 1 Januarij:	
Te Amsterdam	6,506
„ Rotterdam	4,521
AANVOER in 1854 te Amsterdam en Rotterdam	10,827
Afgeleverd in 1854 " "	23,299
Voorraad op 1 Januarij 1855.	34,126
Waarvan onverkocht in de eerste hand	16,948
	17,178
	7,528

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 2 Jan. Tarwe en Rogge tot vorige prijzen aan consumtie verkocht, als van Tarwe: 130 a b. Poolische f 485, 87; 128 a dito f 470; 129 a Pomm f 445. Van Rogge: 122 a Pruisische f 330; 123 a Zweedsche f 320; 118 a n. Inlandsche f 297. Garst, Haver en Boekweit zonder handel. Op 9 vaten Olie in April ek. 93; Sept., Oct. en Nov. 76 1/2. Raapolie op 6/w. f 51 1/2; Vliegend f 50 1/2; 1°. Meiek. f 51, 1/2; Sept., Oct. Nov. en Dec. ek. f 44 1/2. Lijnolie op 6/w. f 43 1/2; Vliegend f 42 1/2. Hennepolie op 6/w. f 48 1/2. Raapkoeken per 1040 st. f 84, 88. Lijnkoeken per 104 st. f 12 1/2, 15.

ANTWERPEN, 2 Jan. Koffij. Verkocht 1500 b Domingo. Granen. Kalme markt zonder zaken.
BORDEAUX, 29 Dec. Voorloop 3/6 lager en op 190 fr. te noteeren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEGOMEN:
BROUWERSHAVEN, 2 Jan. E. von Lindern, Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, Batavia n. Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.
SURINAME, Elisabeth, H. J. Haverbult: 121 v. Suiker, 30 punch Rum, Charbon en Zoon. 38 v. Suiker, A. Campbell en Comp., te Rotterdam: 5 b. Koffij, G. C. Bosch Reiz 10 v. dito, 22 st. Hout, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 Jan. in lading naar:
Keulen D. Hogewegh, Prins Emil.
„ E. Haasters, Colln N°. 15.
Mainz J. B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Frankf. & Coblenz A. Joosten, Frankfort N°. 22.
Manheim P. M. Itschert, Fortuna.
Weesel P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Dusseldorp & Neus J. v. d. Pluim, Vrouw Elizabeth.
Duisburg C. Scholten, Hoffnung.
Rijnhoogte ARNHEM 2 Jan. 4 el 80 duim.
KEULEN 2 " 16 vt. 5 "

Advertentiën.

(502) Er biedt zich tegen 1°. Maart of ook eerder eene **Jufvrouw** aan tot **Gezelschap, Huishoudster**, of ter **Assistentie eener Huishouding**, tegen vrijen kost en inwoning. Voor desverkiezenden kan zij van hare eigen meubelen, bed, enz. gebruik maken. Reflecterenden gelieven zich onder letter **W. S. franco** te adresseren bij den Uitgever dezer Courant.

Een Burger Weduwe van middelbare jaren, van de R. K. Godsdienst zag zich gaarne geplaatst als **Huishoudster** of in een dergelijke betrekking, liefst in een der steden van Zuid Holland. Adres onder letter **H.** bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN, Boekdrukkers te 's Gravenhage. (507).

(491) Bij Gebr. J. en H. VAN LANGENHUYSEN te 's Gravenhage, is van de pers gekomen en verzonden:

HANDBOEKJE
VOOR DE ZAKEN DER
ROOMSCH KATHOLIJKE EEREDIENST.
Negende Jaargang 1855.
PRIJS f 1.50.

Onder de vele wetenswaardigheden, betreffende de zaken van de EEREDIENST, het ONDERWIJS en het ARMWEZEN, de daartoe betrekkelijke statistiek, legislatie, regtspraak enz. enz. is in dezen jaargang opgenomen het algemeen Reglement voor de Parochiale KERKBESTUREN onlangs vastgesteld voor het Aartsbisdom van Utrecht, en voor de Bisdommen van Haarlem, 's Hertogenbosch en Breda, zoo ook de wet van den 28 Junij 1854 (Staatsblad n°. 100) tot regeling van het ARMBESTUUR en de daaromtrent van Regeringswege gegeven inlichtingen, welke voor de kerkelijke armbesturen en instellingen van weldadigheid van belang zijn.

Bij de Uitgevers zijn nog eenige exemplaren verkrijgbaar van de acht vorige jaargangen van dit bij voortdurend zeer gezocht Handboekje.

De Negende Jaargang is mede te bekomen bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam, Gebr. VERHOEVEN te 's Hertogenbosch en verder alom.

Boekhandel van Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch.

CORNELII A LAPIDE
in universam scripturam sacram
COMMENTARI.
EDITIO NOVA.

20 vol. in-8° maj. in 10 tom. . . . . f 80.00
Edition complète, sortie de la presse de J. B. PELAGAUD ET CIE.

IMPRIMEURS-LIBRAIRES de N. S. P. LE PAPE.
Comme le Père CORNELIUS A LAPIDE n'a pas fait de commentaires sur JOB ni sur les PSAUMES, les Editeurs ont joint à cette édition ceux de TRIN sur JOB, et ceux de BELLARMIN sur les PSAUMES.

SEULS DÉPOSITAIRES POUR LA HOLLANDE: VERHOEVEN FRÈRES à BOIS-LE-DUC.

Bij bovengenoemden is tevens voorhanden en bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

Le R. P. LACORDAIRE
sa vie et ses ouvrages, par M. JUSTIN MAFFRE. In-8° f 0.60.

TOUT POUR JESUS,
ou les voies faciles du divin amour, par l'abbé F. W. FABER, de l'Oratoire de S. Philippe de Néri. Traduit de l'Anglais avec approbation de Mg. l'Evêque de Mans, vol. in 12. f 1.60.

REGLEMENT DE VIE RAISONNÉ,
ou moyen de persévérance dans la voie du salut, par l'abbé A. ROUX. In-18 . . . . . f 0.66

Philosophie.
DE LA CONNAISSANCE DE DIEU,
par A. GRATRY, de l'Oratoire de l'Immac. Conception, 2 gr. vol. in 8°. . . . . f 6.00

L'UNION AVEC N. S. JESUS CHRIST,
dans ses principaux mystères pour tout le temps de l'année, par le R. P. J. B. SAINT-JURE, S. J. In-12. . . . . f 0.95

Le Prêtre et le Médecin
DEVANT LA SOCIÉTÉ,
par le R. P. P.-J.-C. DEBREYNE. In-12. . . . . f 1.20

La Véritable Maçonnerie
DANS SA VÉRITABLE SIGNIFICATION, OU SON ORGANISATION, SON BUT ET SON HISTOIRE,
par l'Avocat E.-E. ECKERT.
Traduit de l'Allemand, par l'abbé GYR, 2 vol. 8°. f 3.00

Histoire du Concile de Trente,
par le R. P. PRAT, S. J., 3 vol. in-8°. . . . . f 4.50

Le Roi du Seigneur
en moyen âge, par LOUIS VEUILLOT. In-12°. . . . . f 1.75

HET LEVEN VAN DE H. MAAGD,
volgens de beschouwingen van
ANNA CATHARINA EMMERICH,
opgesteld door CLEMENS BRENTANO. Boekdeel in 8° van 516 bladzijden . . . . . f 1.00

OMSTANDIG VERHAAL,
DER VERSCHIJNING VAN ONZE LIEVE VROUW
op den Berg van Salette.
gr. in-18 van 381 bladz. . . . . f 0.60

Handboekje van den Bedevaartganger
NAAR O. S. VROUWE VAN SALETTE,
bevattende teekeningen, eene Negendaagsche Oefening, enz. enz. In-12°. . . . . f 0.25

Bij denzelfden is ter perse, om eerstdaags te verschijnen:
Eene Eerste Nederlandsche Vertaling van
DE WEERKLANK VAN DEN H. BERG.
bezocht door de Moeder Gods,
of verblijf van eene maand in het
GEZELSCAP DER JONGE HERDERS VAN SALETTE.
In-12°. (490)

Heeren Boekhandelaren, welke nog **Kolke Almanakken voor Nederl. Katholieken** van J. A. ALBERDINGK THIJM in commissie hebben en die niet voor rekening wenschen te houden, worden dringend verzocht dezelve terug te zenden aan den Uitgever, C. L. van Langenhuyzen, vermits er bij hem maar weinigen meer voorhanden zijn.
Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.